1846. N°. 15.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt Zaturdag avond uit.

WOENSDAG, 4 FEBRUARIJ.

De Prijs der Courant is ƒ 12 's jaars; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 3 Februarij.

Eergisteren is alhier de verjaardag van H. K. H. Prinses Frederik op de gewone wijze gevierd.

— Heden morgen ten 5 ure werd het geroep van brand alhier gehoord, ontstaan bij den Broodbakker Chaufoer, op de Koepoortsgracht. Door spoedige hulp van drie brandspuiten was men den brand omstreeks zes ure geheel meester, zoodat dezelve zich bij het uitbranden der bakkerij heeft bepaald.

— Z. M. heeft bij continuatie benoemd tot leden bij de Kamer van Koophandel alhier, de Heeren N. Lazaar Jz, J. Zuurdeeg en S. J. le Poole.

— Bij besluit van den 2den dezer heeft Z. M. bepaald, dat op den 15den e. k. de *oude dubbeltjes*, die nog in omloop zijn gebleven, alsmede de oude stukjes van *een stuiver*, en die van *acht stuivers*, buiten koers worden gesteld, en dat van den 10den tot den 14den bij de Nederlandsche bank, bij de Agenten van 's Rijks schatkist, en bij de Ontvangers der Rijks middelen op de gewone kantoor-uren, de genoemde stukken kunnen ingewisseld worden tegen koershebbend geld.

— Ten gevolge van den vernieuwden was des waters is thans langs alle onze riviertakken de buitengewone correspondentie wederom ingesteld.

Volgens berigten uit Kenlen van 31 Januarij was de Rhijn, die den vorigen dag was beginnen te vallen, dien morgen wederom 1 voet 4 duim gerezen, en schreef men die tijdelijke daling toe aan eene doorbraak, die bij Meurs beneden Dusseldorf in den linker Rhijndijk zou gevallen zijn. Aan de dijken langs den Neder-Rhijn, Lek en Waal was, volgens berigten van gisteren, door den sterken wind, eenige afslag ontstaan, waarin echter met ijver voorzien werd, gelijk men zich ook bezig hield met het opkisten van eenige lage plaatsen van den Lijmerschen overlaat. Te Arnhem passeerde men, gisteren, de rivier nog over de schipbrug; te Vreeswijk was het uitdrijvend vak der schipbrug den 31sten in de haven overgebragt.

Uit Zutphen berigt men van den 31sten, dat de Kanonsdijk nog 8 duim boven was, terwijl de Ellecomsche overlaat met 67 duim werkte en de Baaksche weg met 60 duim overliep. Te Zutphen werd de schipbrug weggenomen, doch te Westervoort geschiedde de passagie gisteren morgen nog over de schipbrug.

Volgens berigten van de Maas, stond die rivier den 29sten Januarij te Maastricht 60 duim hooger dan de hoogst bekende stand sedert 1821. Ook langs de Maas was aan de dijken eenige afslag ontstaan; zij werden op eenige plaatsen van kistingen voorzien, om den overloop daarvan zooveel mogelijk voor te komen. De Baardwijksche overlaat werkte den 1sten dezer met 59 duim.

— Handel van Java en Madura in 1844. I. Invoer. De geheele particuliere Invoer heeft in 1844 bedragen (die der Entrepôts er onder begrepen):

Aan koopmansgoederen	ƒ24,641,487
» specien (gouden en zilveren)	700,856
Te zamen	ƒ25,342,343
Aan goederen en gelden, voor rekening der Regering ingev.	11,137,320
Te zamen	ƒ36,479,663

In 1843 beliep de particuliere invoer (waarvan ƒ 21,980,792 aan koopmanschappen) ƒ22,551,388
En de invoer van regeringswege 9,819,599
Dus te zamen 32,370,987

En in 1844 meer aan particulieren invoer ƒ2,790,955, en ƒ1,317,721 aan die van regeringswege, of gezamentlijk meerder ƒ 4,108,676

De gemiddelde invoer bedroeg over de vijf vroegere jaren (1838—1842):

De particuliere	ƒ25,070,703	Dus in 1844 meer	ƒ 271,640
Die der regering	9,772,407	» » » »	1,364,913
Te zamen	ƒ34,843,110	» » » »	ƒ1,636,553

Uit een en ander blijkt, dat het jaar 1844 onder de gunstige, wat den invoer betreft, moet worden gerekend, en uit de vergelijking met vroegere staten blijkt, dat ofschoon 1844 nog wel het gunstigste jaar, 1840, niet had bereikt, het echter na aan dat van 1842 komt, toen de algemeene invoer ƒ37,407,537 beliep.

De voortbrengselen van Europa en Amerika hebben in 1844 hoofdzakelijk bestaan in de volgende:

Lijnwaden en katoenen goederen	ƒ8,871,260
Laken en wollen stoffen	439,139
Glas-, kristal- en aardewerken	290,962
Koper en dito werk	358,259
Scheepsbehoeften	143,721
Schrijfbehoeften	138,811
Provisien	726,572
Wijn en andere dranken	1,402,887
(waarvan aan ordinaire roode wijnen ƒ395,529	
Genever 411,401)	
Modewaren, galanterien, parfumerien en kramerijen	175,281
Staal en dito werk	121,125
IJzer en dito werk en machinerien	461,001
Koffij-Zakken	227,214

De met certificaat van oorsprong of bewerking uit Nederland aangebragte goederen hebben in 1844 bedragen ƒ6,784,348
in 1843 5,009,296
Dus in 1845 meer ƒ1,775,052

Van den bovenvermelden post van invoer van lijnwaden en katoenen goederen komt voor de Nederlandsche ƒ4,769,783
Van die van laken en wollen stoffen 103,119

De invoer voor rekening der regering heeft voornamelijk bestaan in:

Zilveren en gouden specien	5,191,700
Koperen duitenplaatjes	111,110
Banka's tin	2,762,700
Notenmuscaat	795,975
Foelie	130,962
Koffij van Menado	227,110

's GRAVENHAGE, 2 Februarij.

Z. M. heeft op verzoek een eervol ontslag verleend aan den Staatsraad W. H. A. C. Baron van Heeckeren van Kell als Gouverneur van Gelderland, onder dankbetuiging voor zijne langdurige diensten, en in zijne plaats benoemd den Staatsraad L. N. Graaf van Randwyck, Gouverneur van Drenthe.

— Z. M. heeft bij continuatie benoemd bij de Commissie van Landbouw in Zuid-Holland, de Heeren Jhr. Mr. O. P. Baron Groeninx van Ridderkerk, Jhr. Mr. D. P. J. v. d. Stael van Piershil en A. Slotemaker.

— Zaturdag ll. heeft de Koning, in een bijzonder gehoor, ontvangen eene commissie van het stedelijke bestuur van Amsterdam, aan het hoofd waarvan zich bevond de Heer Burgemeester dier stad, belast om, uit naam der hoofdstad van het Rijk, Z. M. de deelneming te doen kennen in het smartelijk verlies, dat het Huis van Oranje door het overlijden van den jongen Prins Frederik der Nederlanden heeft geleden.

— Zaturdag ll. hebben de conferentiën van de Nederlandsche Onderhandelaars met den Belgischen Minister van Staat Mercier en den Generaal Willmar, een aanvang genomen; dezelve zijn gisteren, Zondag, voortgezet.

— Gisteren werd in deze Residentie de verjaardag van H. K. H. Mevrouw de Prinses Frederik der Nederlanden gevierd. HH. MM. de Koning en Koningin, benevens de overige leden der Koninklijke Familie, hebben den ochtend-godsdienst in de Kloosterkerk bijgewoond, onder het gehoor van den Weleerwaarden Hof-Kapelaan Bernaat, die daarbij de aandacht zijner hoorders bepaalde op de woorden van den Koninklijken Psalmist (Ps. CIII: vs. 13—19). Zijne treffende rede liet bij al de aanwezigen een diepen indruk achter. Ten 1 ure was er familie-dejeuner bij HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik. Ten 3 ure is er eene groote parade van het garnizoen op het exercitieplein voor de cavalerie-kazernen gehouden. Heden middag had er familie-diner ten Hove plaats.

— Z. Exc. de Minister van Koloniën heeft ter kennis van belanghebbenden gebragt, dat te Utrecht, krachtens het Koninklijk Besluit van 26 November 1845, N°. 63, Apothekers voor de dienst bij het leger in Oost-Indië zullen worden opgeleid, volgens een daaromtrent vastgesteld Reglement, onder het oppertoezigt van den Heer G. J. Mulder, Hoogleeraar in de faculteit der Wis- en Natuurkunde; dat die opleiding zich voor 's lands tot

slechts twee kweekelingen zal bepalen en dat, wanneer zij hunne zonen of pupillen daarvoor verlangen in aanmerking te brengen, deze op Maandag den 15den Junij 1846, des morgens ten 9 ure, in het Scheikundig Laboratorium te Utrecht, zullen worden toegelaten tot het afleggen van een vergelijkend examen. De verzoeken tot deze toelating zullen, op zegel geschreven en post-vrij, vóór den 1sten Mei 1846 bij het Ministerie van Koloniën moeten zijn ontvangen, en daarbij de gevorderde stukken moeten worden overgelegd, welke zijn:

1°. De geboorte-akte van den betrokkene, ten blijke dat hij op den 1sten September 1846 den ouderdom van 16 jaren bereikt zal hebben, of alsdan niet ouder zal zijn dan 20 jaren; 2°. eene verklaring van bevoegde personen omtrent het reeds door hem genoten onderwijs; 3°. eene van eenen Officier van Gezondheid van het Leger, ten blijke dat hij eene gezonde ligchaamsgesteldheid heeft, vrij van alle gebreken; 4°. nog eene van het Plaatselijk Bestuur, houdende, dat de Ouders Ingezetenen zijn of geweest zijn van het Rijk of van deszelfs Overzeesche Bezittingen, en dat zij (of de voogden) in staat zijn, om den borgtogt te kunnen gestand doen; en 5°. voor diegenen, welke door hunnen ouderdom in de termijn vallen der wet op de Nationale Militie, een bewijs, dat zij aan hunne verpligting deswege hebben voldaan.

De belanghebbenden worden voorts verwittigd, dat het Examen zich zal uitstrekken tot de navolgende vakken:

1°. de gronden der Nederduitsche taal; 2°. het vaardig en naauwkeurig vertalen in het Nederduitsch van Fransche, Hoogduitsche en niet moeijelijke Latijnsche proza-schrijvers; 3°. de rekenkunde, tot en met de logarithmen, de stelkunst, tot en met de vierkants-vergelijking, de meetkunst, zoowel der ligchamen als der vlakken; 4°. de gronden der algemeene geschiedenis en van die des vaderlands en van Nederlandsch Indië; en 5°. de algemeene aardrijkskunde, bijzonder die van Nederlandsch Indië.

Bij gelijke bedrevenheid in de voormelde vakken, zal de voorkeur gegeven worden aan hen, die bovendien eene meerdere of mindere kennis aan den dag leggen der Engelsche taal, der driehocksmeting en der hoogere deelen van de wiskunde.

De leercursus zal vier jaren duren, gerekend van den 1sten September van ieder jaar, en de kweekelingen zullen gedurende die cursus eene jaarlijksche toelage van *f* 500 genieten, behoudens voldoenden borgtogt van den kant der ouders of voogden, voor de terugbetaling der verstrekte sommen, wanneer de kweekelingen zich aan hunne bestemming onttrekken, of wegens traagheid of slecht gedrag worden ontslagen.

De ouders of voogden zullen daarentegen moeten zorgen voor het onderhoud der kweekelingen en hunne boeken, instrumenten, collegiegelden en andere kleine onkosten. De kweekelingen, na volbragte opleiding, benoemd worden de tot Apothekers der 3e klasse, zullen geacht worden zich gedurende minstens 10 jaren aan de Indische dienst te hebben verbonden.

— Sedert de in regtenisneming van eenige der in deze stad van geldsnoeijerij verdachte personen, heeft men opgemerkt, dat sommigen, die vroeger hun beroep hadden laten varen, dit thans weder hervat hebben, hetgeen doet vermoeden, dat het gegeven voorbeeld tot afschrik heeft verstrekt.

AMSTERDAM, 2 Februarij.

De volgende nominatien zijn, zoo wij geïnformeerd zijn, aan Heeren Burgemeester en Wethouderen, door Curatoren van het Athenaeum, tot het doen eener keuze van Hoogleeraren door den Raad alhier, ingezonden.

Tot buitengewoon Hoogleeraar in de Geregtelijke Geneeskunde en Pathologie: D. J. A. Arntzenius, Med. et Chir. Doct. alhier; J. van Geuns, Med. Doct. alhier, en C. J. van Coeth, Med. Doct. alhier.

Tot gewoon Hoogleeraar in de Godgeleerdheid en Kerkelijke Geschiedenis en Concionator aan het Athenaeum alhier: J. F. Wermnck, Predikant te Vlaardingen; J. J. Doedes, Theol. Doct. en Predikant te Hall, bij Zutphen, en W. Moll, Predikant te Arnhem. (*Amsterd. Cour.*)

— Door de Nederlandsche Handelmaatschappij zijn bevracht geworden de navolgende schepen, als:

Voor Amsterdam, van Galen, Kapt. Dekker; Cheribon, Kapt. J. Douwes Dekker.
Voor Rotterdam, Antoinette Maria, Kapt. J. J. Day; Maria, Kapt. E. Bergman.

UTRECHT, 1 Februarij.

De Regering dezer stad heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat de Hoogleeraren van Rees en Mulder, de Lector Buys Ballot en Dr. Kreeke, wenschende bevorderlijk te zijn aan eene meer algemeene verspreiding van kennis in ulilum wetenschappen en derzelver toepassingen, zich belangeloos aangeboden hebben, om voor jongelieden van 14 jaren en daarboven een hiertoe dienstig onderwijs te openen, en wel: van Rees in de natuurkunde, Mulder in de scheikunde, Buys Ballot in de sterrekunde, en Kreeke in de werktuigkunde.

Dat deze lessen, welke in ieder dier vakken tweemaal 's weeks zullen gegeven worden, aanvang nemen den 16den Februarij en eindigen in het midden van Junij; dat degenen, welke dit onderwijs wenschen bij te wonen, zich ten huize van gemelde Heeren kunnen aanmelden, voorzien van getuigschriften der onderwijzers, wier onderwijs zij genoten hebben, en dat zij, na ter bijwoning der lessen geschikt bevonden te zijn, op een getuigschrift van gemelde Heeren, ter stads-secretarie een toegangbiljet tot de lessen kunnen bekomen, tegen betaling van *f* 3 voor elk vak, waarin zij onderwijs verlangen, ter bestrijding der onkosten aan hetzelve verbonden.

— Gisteren avond om 6 ure is door brand vernield de berg- en stookplaats voor gewassen van den Bloemist W., aan de Maliebaan, terwijl bij zich in de avondgodsdienstoefening bevond. Het gebouw was wel voor brandschade verzekerd, maar de gewassen niet. Naar het gerucht wil zou de brand door kwaadwilligheid ontstaan zijn.

ARNHEM, 1 Februarij.

Te Valburg, in de Betuwe, is, naar men vernoemt, den 27sten Januarij een verschrikkelijk ongelük gebeurd. Bij eenen aldaar wonenden landbouwer werden gedurigdurig uit eene kuil aardappelen gehaald; de knecht wilde des nachts tusschen 26 en 27 dezer den dief opsporen. Hij had nog niet lang met een geladen geweer gestaan, of hij ziet eenen man met alle voorzigtigheid den kuil naderen, om weder eenige aardappelen te stelen. De knecht schiet zijn geweer op den dief af, dien hij zoodanig treft, dat hij onmiddelijk den geest gaf. Den gevallene naderende, erkent hij zijn vader; in zijne wanhoop loopt hij naar een bijgelegene kolk, waarin hij zich verdrinkt.

ZWOLLE, 31 Januarij.

Heden morgen overleed alhier de Weleerw. Zeer Gel. Heer H. J. Hertzveld, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en Opper-Rabbijn van het Rabbinale Ressort te Zwolle, in den ouderdom van 61 jaren. Dit sterfgeval verwekt in deze stad eene algemeene deelneming, daar de overledene bekend stond als een zeer kundig, schrander en regtschapen man, bij wien strenge godsdienstigheid met eene mate van verlichting gepaard ging, die zijne geloofsgenooten tot een waardig voorbeeld moge strekken. Is het verlies alzoo, vooral voor zijne gemeente, groot te noemen, bovenal is het hoogst smartelijk voor zijne betrekkingen, daar hij in alle opzigten een voorbeeldig echtgenoot en vader was.

Men vernoemt uit Nijverdal, dat aldaar zoowel gefabriceerde goederen uit de fabrijken in Twenthe, voor rekening der Handelmaatschappij aankomen, dat een naauwlijks plaats heeft om die aldaar in het groote magazijn te kunnen bergen, en men van de daar tegenover liggende stoomfabrijk mede heeft moeten gebruik maken; van hoeveel invloed deze bestellingen op de verbetering van het lot der beoefenaren in die streken zijn, behoeft geen betoog, daar de ijverige werkman in vele jaren niet zoo veel verdiend heeft als tegenwoordig.

LEEUWARDEN, 28 Januarij.

Als aanvulling der medegedeelde berigten nopens de gaz-verlichting alhier, deelen wij nog de volgende bijzonderheden ten algemeenen nutte mede.

Ofschoon de gaz verlichting ter dezer stede de algemeene goedkeuring heeft mogen wegdragen en een ieder zonder onderscheid de verpligting gevoelt, welke men aan de Regering van Leeuwarden verschuldigd is wegens den ijver, welken zij aan den dag gelegd en de veelvuldige werkzaamheden en bemoeijingen, welke zij zich wel heeft willen getroosten, om de straatverlichting zoo doelmatig mogelijk in te rigten, waardoor tevens ook de ingezetenen in de gelegenheid gesteld zijn, om zich het gaz-licht tot eigen gebruik aan te schaffen, zoo is echter het leggen van gaz-pijpen door de riolen over het geheel voor verbetering vatbaar. Wij beschouwen de tegenwoordige ligging van dezelve voor zeer gevaarlijk tot het ontstaan van brand, want het is eene bewezene daadzaak, dat het gaz zich door de kleinste openingen ontlast, hetwelk reeds bij de gaz-verlichting alhier kan worden aangetoond, vermits wij onderscheidene ingezetenen met name kunnen aanvoeren, bij welke het gaz in kelders en kamers opgeloopt was, nadat hetzelve op sommige plaatsen door 10 tot 12 Ned. ellen vaste aarde was doorgedrongen. Voorts is het gaz in kamers of gangen voor ontbranding vatbaar, zelfs wanneer het niet eens zoo geconcentreerd is, dat er eene ontploffing kan plaats hebben. De pijpen vervolgens, waar zij door de riolen gelegd zijn, meer dan op andere plaatsen voor lekking vatbaar zijnde, zoowel door het invreten van de haar omgevende zelfstandigheid als bij het reinigen der riolen, ware het natuurlijk en onvermijdelijk gevolg van zulk eene lekkaadje, dat het gaz, zich in de riolen ontlastende, en door de secreten in de huizen ophoopende, eene gevaarlijke ontvlamming of ontploffing veroorzaken zou, hetwelk des te bedenkelijker is, daar zulks desgelijks in huizen, waar geen gaz gebrand wordt, ontstaan kan.

Hierbij voegt zich nog eene niet minder gewigtige en niet algemeen bekende omstandigheid, welke deze is, dat alle boomen, zonder onderscheid, sterven, die zich in de nabijheid van vijf Ned. ellen van de loopende gazpijpen bevinden. Ten bewijze voeren wij hier alleen aan, dat op de Boulevard de l'Hopital te Parijs, (zie Tijdschrift ter bevordering van nijverheid IXde deel, 1ste stuk, 1845) vier rijen prachtige IJpenboomen gestorven zijn, terwijl wij op eene andere plaats gelezen hebben, dat de Fransche regering vaste bepalingen voor het leggen van gazpijpen gemaakt heeft. Daar nu op de grachten (b. v. de Grachtswal) zoowel ter dezer stede als elders nedergemelde pijpen zeer nabij de boomen gelegd zijn, is het zeker gevolg, dat, bijaldien hierin niet tijdig voorzien wordt, men de boomen verliezen en de stad dus een sieraad derven zal.

Het is onze wensch, dat bij het dagelijks algemeen in gebruik komen der gaz-verlichting in ons land, deze werken eene nuttige stichten mogen.

— Zekere J. Delhaas, die sedert eenige tijd het land aftrip met een aantal bockwerken, wier aanbod tot verkoop een onverhoeld beroep op de algemeene liefdadigheid was, en die onder meer anderen, te dien einde een aanvang gemaakt had met het nadrukken van de Leerredenen van wijlen den Hoogleeraar E. A. Borger, is hierover door de Arrondissements-Regtbank te Leeuwarden, op den 27 December 1845 veroordeeld tot betaling aan den eigenaar van den wettigen druk dezes werks, eener schadevergoeding van het bedrag van 2000 exemplaren van den oorspronkelijken druk, eene geldboete van *f* 100, ten voordeele der armen, verbeurdverklaring der voorhanden exemplaren van den nadruk, en in de kosten van het regtsgeding.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

OOST-INDIE.

BATAVIA, 22 October.

Heden is in het Gouvernements paleis Weltevreden overgebragt, het onlangs uit Nederland aangevoerde afbeeldsel van Z. M. Koning Willem II, vervaardigd door den Hofschilder J. B. van der Hulst. Z. M. wordt levensgroot en ten voeten uit voorgesteld, omhangen met den koninklijken mantel en omgeven van de verdere attributen der koninklijke waardigheid. Dit portret is bestemd om geplaatst te worden in de Vergaderzaal van den Raad van Indie.

— Op den 28sten Junij is eene Magindanaosche zeeroversprauw, door een Inlandschen beambte der residentie Menado, den Majoor Djacka van Limbotto, overvallen en vernield. — De roovers hadden zich met hun vaartuig naar den wal begeven, om zich van water te voorzien, doch waren aldaar spoedig ontdekt en door den Majoor Djacka kort daarna met drie prauwen aangetast; daar zij zich niet wilden overgeven, hebben allen het leven verloren. — Een-en-twintig gebolde menschen, die in eenen deerniswaardigen toestand in het vernielde vaartuig werden aangetroffen, hebben daardoor hunne vrijheid terugbekomen.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 11 Januarij.

Er zijn ten opzigte van de kaak van Oregon, twee voorstellen bij de Vertegenwoordigers gedaan. Ten eerste om dadelijk maatregelen te nemen tot het bezetten van het grondgebied, en ten andere om de overeenkomst wegens het gemeenschappelijk bezit aan Engeland op te zeggen. Het eerste is aan onderscheidene commissien verzonden. Ten opzigte van het tweede heeft men besloten, de zaak nog eerst door eene Commissie te laten onderzoeken en dan deswegens nader te overleggen.

— Dr. Theophilus Koch een onvermoeid geoloog van Göttingen heeft dezer dagen in den staat van Alabama bij de stad Chamba op een diepte van ruim 1,100 voet, een volledig geraamte gevonden van een slang uit de voorwereld ter lengte van 114 voet.

RUSLAND.

PETERSBURG, 19 Januarij.

Z. M. heeft gedurende zijn laatste verblijf te Warschau veel gunstbewijzen betoond aan onderscheiden personen, wier namen in de openbare dagbladen worden bekend gemaakt.

— Gisteren, Zondag is de verjaardag van de Koningin der Nederlanden, in de groote Kapel van het winterpaleis in bijzijn van den Keizer en de leden van het Keizerlijk gezin plegtig gevierd.

— Een der aanzienlijkste grondbezitters van Lijfland is hier aangekomen, met het verzoek aan de Keizerlijke Regering, om de goederen van den Protestantschen Lijflandschen adel aan te koopen, en dan aan de bedoelde edellieden de vrijheid te verleenen, naar Duitschland te vertrekken en zich daar te vestigen.

— De sterfte onder het vee in de zuidelijke Gouvernementen is zeer aanzienlijk, de runderpest steept een groot aantal hoornbeesten weg.

SPANJE.

MADRID, 23 Januarij.

Er is eene Commissie benoemd om voorslagen te doen ter hervorming van ons zeer gebrekkig Muntwezen. Zoo hier als in gansch Spanje ziet men naauwlijks nog Spaansche zilveren munt in omloop. De zware dalders zijn verdwenen en in hunne plaats ziet men overal Fransche vijf-frankstukken. De reden ligt voor de hand; sedert 1823 wordt die munt in Spanje toegelaten tegen 19 koperen realen, terwijl zij slechts 17½ koperen realen waardig zijn. Het gevolg is dat het zware Spaansche geld in de Fransche munt wordt versmolten en al het zilver dat de Spaansche mijnen opleveren, op die manier onder den Franschen stempel geraakt, en men geen andere Spaansche munt als goud hier in omloop ziet.

— De Heer Madoz voormalig afgevaardigde, een zeer vrijzinnig man, heeft alhier eene aanzienlijke Boekdrukkerij opgerigt, uit welke de kostbaarste en belangrijkste werken te voorschijn komen. Onder dezen neemt eene eerste plaats in een prachtig aandrijks- en staatshuishoudkundig woordenboek van Spanje en zijne koloniën, een werk dat Spanje niet minder dan den vervaardiger eere aandoet. De Heer Madoz arbeidt aan dit even zoo omvattend als juist en goed geschreven werk sedert ongeveer vijftien jaren, behalve een zeer groot aantal medewerkers die hem daarbij ondersteunen. Alle regeringen die elkander sedert dien tijd zijn opgevolgd, alle gemeentebesturen, geestelijke en wetenschappelijke vereenigingen hebben hunne archiven voor hem opengesteld. Naar het eerste deel te oordeelen, heeft de Heer Madoz gewis het beste werk van dien aard geleverd dat in Spanje is verschenen.

ITALIE.

ROME, 21 Januarij.

In de aanspraak welke de Paus bij gelegenheid van het houden van het geheim consistorie, tot de vergadering van Cardinalen gerigt heeft, werd door hem de Koningin Isabella genoemd, als beheerscheres van Spanje en Indie, hetgeen dus eene erkenning van haar is. Ook heeft hij gesproken van het bezoek des Keizers van Rusland, en er bijgevoegd, dat hij rekenende op de regtvaardigheid van dien Vorst, de begonnen onderhandelingen omtrent de godsdienstvrijheid der Katholijken in Rusland tot een gewenscht einde hoopte te brengen.

— De Vicaris-Generaal heeft aan de bevolking van onze stad bekend gemaakt, dat er eene godsdienstoefening van 9 dagen in eene der kerken zal gehouden worden, om God te bidden voor de uitbreiding van het Katholicismus in Engeland. Die slechts eene der kerk bezoekt krijgt een aflaat van 300 dagen, maar die het ten minste vijfmaal doet, een *volkomen aflaat*, mits den biechtstoel bezoekende en de communie gebruikende.

— Zoo als gemeld is, had de Keizer van Rusland aan den Paus een gouden Christusbeeld ten geschenke gegeven, hangende aan een kruis van lapis lazuli met eene kroon van diamanten; tot tegengeschenk heeft hem de Paus vereerd met de *reliquien* van den H. Nikolaas, den patroon van Rusland.

MODENA, 25 Januarij.

Eergisteren is onze regeerende Hertog Franz IV overleden. Genoemde hertog van Oostenrijk was den 6den October 1779 geboren en heeft alzo reeds ouderdom van ruim 66 jaren bereikt. De verdragen van 1814 en 1815 stelden hem in het bezit van het Hertogdom Modena, en den 14den November ontruimde hem zijne moeder, door haar overlijden, ook die van Massa en Carrara. Tot op zijn dood is hij volstandig blijven weigeren het Huis van Orleans als regtmatigen bezitter van den Franschen troon te erkennen. Zijn opvolger is zijn neef Franz, geboren den 1sten Junij 1819, door zijn, op den 30sten Maart 1842, aangegaan huwelijk met Prinses Adelgunde van Beijeren, behoorende tot Koning Ludewijk van Beijeren.

ZWITSERLAND.

LUCERN, 27 Januarij.

De moordenaar van den Heer Leu, Jacob Müller, is door de gewone regtbank ter dood veroordeeld. Hij is van dat vonnis niet in appel gekomen, maar heeft verzocht dat hij, in plaats van geguillotineerd, moest doodgeschoten worden.

— Dr. Steiger, thans te Winterthur in Zurich woonachtig, was bijna het slagtoffer van eene list geworden, om hem in handen te krijgen. In den nacht namelijk van den 24sten hield een rijtuig voor zijne deur stil en verzocht de voerman hem, naar eene zieke mede te gaan, die op eenigen afstand van de plaats woonde. Gelukkig had zijne vrouw achterdocht, kwam in het rijtuig en zag er twee in mantels gewikkelde personen in zitten. Dr. Steiger ging dus niet mede. Des anderen daags deed men onderzoek naar dien voorgewende zieke, en vernam dat die op de aangeduidde plaats niet te vinden was.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 27 Januarij.

Het voorstel van den Prins van Wrede, om den Minister von Abel in staat van beschuldiging te stellen, wegens den verkoop van het bier beneden den van staatswege bepaalden prijs, is in de Rijksraad met 21 tegen 12 stemmen verworpen, hoewel algemeen als bewezen werd aangenomen, dat hij de staatswet geschonden had.

ENGELAND.

LONDEN, 30 Januarij.

In het Lagerhuis is eergisteren de wet van het toestaan van 50,000 £ voor het aanleggen van groote werken in Ierland voor de derde maal gelezen. O'Connell heeft ook die wet ondersteund, maar tevens te kennen gegeven, dat het Ministerie niet meenen moest nu voor Ierland genoeg gedaan te hebben.

— Het verslag van de zitting, waarin de Minister Peel het door de Regering voorgesteld handelstelsel had ontwikkeld, welke te middernacht was afgeloopen, en door *de Times* is medegedeeld, was den volgenden dag te Bristol reeds ten 6½ ure des morgens bekend. De afstand van Londen tot Bristol is 46 mijlen, ruim 15 uren. Dit is een der wonderen van de drukpers en van de snelheid van het vervoer langs spoorwegen.

Men zou zich moeijelijk een juist denkbeeld kunnen vormen van de nieuwsgierigheid van het Engelsche publiek, om het verslag te kennen van de handelshervorming, welke door Sir Robert Peel aan het Parlement is voorgesteld. Dingsdag avond waren de distributie-bureaux der avondbladen letterlijk belegerd. Deze nieuwsgierigheid heerscht ook in alle groote steden. De bladen die na het vertrek van den post en spoortrein het licht zien, hebben bijzondere treinen afgezonden op de linie, welke door Birmingham, Manchester en Liverpool gaan, en zoo zijn 54,000 exemplaren van die bladen binnen weinige minuten verdeeld of liever weggenomen geweest.

— Hier en in het geheele land is de prijs der granen gevallen, en dus ook die van het brood. Indien het weder zoo zacht blijft als thans, zullen de graanprijzen steeds dalende blijven.

Men berekent dat er thans 2,900,000 mud tarwe in de entrepots van het Koningrijk voorhanden zijn, dat het dubbel is van hetgeen er voorleden jaar was.

— Ook de Theems is buiten zijne oevers getreden en heeft veel laag land bij Windsor onder water gezet. Uit verscheidene andere streken ontvangt men mede berigten van overstroomingen.

— Het ijzer houdt zich, ondanks de geldschaarschte op goeden prijs; het is voor de smederijen en ijzerhandelaars nooit zoo gunstig geweest. Er zijn gisteren partijen afgedaan van minder dan 100 ton tot 80 sh. contant, doch er is ook voor 85 verhandeld, en zelfs tot 87 op 4 maanden crediet.

— Dezer dagen heeft een jong boerepaard, dat op den Colchester spoorweg had weten te komen, verschrikt door het naderen van eenen stoomtrein,

een eind weegs van ruim 5 mijlen, (1½ uur gaans) gelijken gang met den trein gehouden, terwijl dezelve eene snelheid had van 25 mijlen in het uur.

FRANKRIJK.

PARIJS, 1 Februarij.

De beraadslagingen over het adres van antwoord op de troonrede duren in de Kamer van Afgevaardigden nog voort. In de zitting van gisteren is het verdrijven der Jesuiten wederom ter spraak gekomen, waarbij de Heer Dupin zijne vrees te kennen gaf, dat de ontbinding van de Jesuiten in Frankrijk slechts in schijn had plaats gehad, zoodat zij zich weldra weder op den vorigen voet zouden vestigen. — Ook omtrent de betrekking van Frankrijk en Engeland, en Frankrijks handeling ten aanzien van Texas is vrij hevig tegen het Ministerie gesproken, een mandement echter, dat in eenen eenigzins vijandigen zin tegen Engeland is voorgedragen, is met eene meerderheid van 78 stemmen aangenomen.

Den 21sten zal voor den ingestelden prijs van ruim 1½ milliden francs een op bogen rustende weg worden aanbesteed, de langste die nog in ons land zal bestaan. Zij is die van Palu-d'Arveyres op de linie van Tours naar Bordeaux, en zal 100 bogen ieder van 10 ellen wijdte bevatten.

Ook hier te lande zijn door de aanhoudende regens en het smelten der sneeuw op de bergen vele riviaren buiten haar oevals getreden en hebben talrijke overstroomingen te weeg gebragt. Te Angers was den 27sten l. l. een zware donderbui en geweldige storm losgebarsten en te Moulins was daags te voren door een hoos veel schaden aan daken en schoorsteenen toegebragt en er waren zeven zware lindebomen uit den grond gerukt.

Aan Victor Hugo is voor eene nieuwe uitgaaf van zijne werken 500,000 fr. aangeboden, hetgeen hij echter geweigerd heeft.

BELGIE.

ANTWERPEN, 1 Februarij.

De invoer van ruwe suiker, welke in 1843 geweest was 18,473,814 en het volgende jaar 15,206,883 Ned. ₤, heeft in 1845 slechts bedragen 9,057,702 ₤, welke vermindering aan de werking der thans bestaande wet op de suiker moet worden toegeschreven.

Den 1sten Januarij beliep de bevolking te dezer stede 82,512 inwoners, zoo dertig jaren bedroeg dit getal slechts 55,000.

— Het driemastschip Emmanuël, dat thans op het Staketsel gekalfaterd wordt, is gisteren omgevallen, en drie mannen daarbij zwaar gekwetst, zijn naar het gasthuis gedragen, waar er een heden overleden is.

— Twee Italianen, die als orgelspelers door de stad zwierven, waren bij de politie aangeklaagd, valsche stukken van tien guldens uit te geven. Eergisteren is er een gevat en men heeft drie zulke stukken bij hem gevonden, benevens eene kaart, op welke vreemde muntstukken waren gegraveerd.

Voor de herstellingswerken te verrigten aan de St. Romboutstoren te Mechelen, is uit de rijkskas eene toelage van 12,000 fr. verleend.

STADS-BERIGT.

KENNISGEVING.

Eerste Zitting van den Militieraad, over het Kanton Leyden, No. 15.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, geven bij deze kennis aan de dienstpligtige lotelingen dezer Stad, van de klassen der jaren 1842, 1843, 1844 en 1845, die in het vorige jaar voor een jaar zijn vrijgesteld, en als nog regt op vrijstelling vermeenen te hebben, dat de eerste zitting van den Militieraad, voor deze Stad, zal plaats hebben *op het Raadhuis te Leyden, op Donderdag en Vrijdag den* 12den *en* 13den *Februarij aanstaande, 's morgens ten* 10 *ure*; met vermaning, om op die dagen voor bovengemelden Militieraad te verschijnen, ten einde zulks op nieuw te bewijzen; terwijl zij, bij gebreke hiervan, alware het, dat het biljet tot oproeping van ieder derzelven in 't bijzonder, niet behoorlijk aan hen mogt zijn bezorgd, ingevolge art. 38 der wet ven den 27sten April 1820, zullen geacht worden geenerhande reden tot vrijstelling te hebben, en voor de dienst finaal worden gedesigneerd.

Aldus gedaan bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 2den Februarij 1846.

DU RIEU,

Ter ordonnantie van dezelve,

v. PUTTKAMMER.

AKADEMIE-NIEUWS.

LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

De Hoog Geleerde Heer Mr. H. W. Tydeman, zal op Maandag den 9den Februarij, de waardigheid van Rector Magnificus dezer Hoogeschool nederleggen, met het houden eener plegtige redevoering in het groot Auditorium van het Universiteits-gebouw.

— Z. M. heeft bij besluit van den 30sten Januarij tot Rector Magnificus voor het jaar 1846—1847 aan deze Hoogeschool benoemd, den Hoogleeraar in de Godgeleerdheid J. H. Scholten.

PROMOTIEN AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 2den Februarij de Heer V. M. Nyst, van Maastricht, in de Regten, na openbare verdediging zijner Dissertatie: *de Munere Proxenetarum.*

ADVERTENTIEN.

Heden verloste van eenen ZOON, J. M. VEEFKIND, geliefde Echtgenoot van

LEYDEN, 29 Januarij 1846. A. TIELEMAN.

Te LEYDEN is op den 30sten Januarij 1846 voorspoedig van eene DOCHTER bevallen R. P. LOS, geliefde Echtgenoot van

W. H. D. SURINGAR.

Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON, E. VAN DEN BERG, geliefde Echtgenoote van

LEYDEN, 1 Februarij 1846. G. W. KRAMER.

MILITAIR BENEFICE,

hetwelk zal gegeven worden door de JONGELINGEN beneden 18 jaren, van het Depot-Batn. 5de Regt. Infrie. ten behoeve der Algemeene *Leydsche Armen*, op den 10den Februarij 1846, des avonds ten 6½ ure, in den Schouwburg alhier, daartoe welwillend door de Directie afgestaan.

De prijzen der plaatsen zijn: Zaal f 0.99, Galerij f 0.49.

De President der Kamer van Koophandel en Fabrieken te Leyden, van Zijne Excellentie den Heer Staatsraad, Gouverneur van *Zuid-Holland*, ontvangen hebbende een beoordeelend Verslag wegens de in den jare 1845 te *Weenen* gehouden Tentoonstelling van Voortbrengselen der Oostenrijksche Nijverheid, geeft aan de belanghebbenden bij deze kennis, dat dit stuk ter leering verkrijgbaar is, mits zich hiertoe vooraf aan te melden bij den Heer Mr. W. H. DOZY, Secretaris van gemelde Kamer.

De President der Kamer van Koophandel en Fabrieken,

Leyden, 28 *Januarij* 1846. J. VAN HEUKELOM Sr.

EENE KEUKENMEID

van de Protestantsche Godsdienst, 40 jaar oud, zag zich gaarne geplaatst in een deftig, stil Huisgezin, tegen primo Mei aanstaande. Zij is ervaren in haar vak, en voorzien van goede getuigenissen. Adres onder Letter H. N., bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK op de Breedestraat te *Leyden*. *Brieven Franco.*

Men biedt **TE HUUR** aan, op eenen latsoenlijken stand binnen de Stad *Leyden*, **één VOORKAMER met drie Schuiframen**, des verkiezende Gemeubeleerd of Ongemeubeleerd, met of zonder Bediening, en na keuze van den Huurder een afzonderlijk Slaapvertrek. — Adres met franco Brieven onder Letter M, bij de Kunst- en Muzijkhandelaren SCHREUDER & VAN BAAK, alhier.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 2 FEBRUARIJ.

		Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld.	à 2½ pCt.	60 1/16	60 1/8	60 3/8
Dito dito	» 3 »	73 1/8	73 5/16	73 1/4
Dito dito	» 4 »	94 7/8	95	94 15/16
O. I. Leening	» 4 »	94 5/8		
Amortisatie Syndicaat.	» 4½ »	99 1/8		
Dito dito	» 3½ »	90		
Handel-Maatschappij	» 4½ »	164 7/8	165 1/4	165
Haarlemmermeer	» 5 »			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» 4½ »	113 3/8	114 1/8	114 1/8
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	» » »			
BELGIE, Certificaten	» 4½ »			
Dito Dito	» 2½ »	54 1/8		
Dito. bij ROTHSCHILD	» 2½ »			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 ₤	» 5 »	23 1/2	23 3/8	
Dito bij dito, onbep. stukken.	» 5 »	21 15/16	22 1/4	
Dito	» 3 »	40		
Coupons Ardoins.	» »	23 1/8	23 1/16	
PORTUGAL, te Londen	» 3 »	61 5/8	61 3/4	61 11/16
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5 »	106 1/2		
Dito dito 1828 en 1829	» 5 »	105 1/2		
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5 »	97 1/2		
Dito bij HOPE	» 4 »	90 5/8		
Dito bij STIEGLITZ & C°.	» 4 »	89 7/8	89 15/16	
Certificaten te Hamburg.	» 5 »			
Inschrijving in Assign.	» 6 »	69 1/2	70	
Certificaten van dito	» 6 »	72		
PORAN, Certificaten	» 4 »			
Dito Aandeelen met Loting	fl. 300 f			
Dito dito	» 500 »	146		
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» » »			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank.	» 5 pCt.			
Idem	» 4 »	99 5/8	99 1/2	
Oblig. Metalliek	» 5 »			
Idem	» 2½ »	62		
Aandeelen 28 Mei 1834	f 500 f			
Idem 1 April 1839	f 250 f			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5 pCt.			
BRAZILIE, van 100 ₤	» 5 »	86 1/2	86 1/2	
AMERIKA,	» 5 »			
Dito.	» 6 »			
Dito Banksactien.	» 5 »	5 1/4		
MEXICO	» 5 »			

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.